

evangelisk-lutherske Konsistorium i Kiel tillagt en overmaade stor Betydning ved udtrykkelig at bringe den til samtlige Menigheders Kundskab i begge Hertugdømmerne.

Overhovedet kan der ej heller efter det Ordskifte, der i sin Tid fandt Sted i det andet høje Ting, være nogen som helst Tvivl om, at den daværende højtærede Kirkeminister ansaa en direkte Overførelse af Loven af 4. Oktober 1919 paa de sønderjydske Landsdele som værende i Strid med den grundbogsmæssigt fastslaaede Ejendomsret, som de paagældende Sognemenigheder har, og dermed altsaa i Strid med Grundlovens § 80 om Ejendomsrettens Ukrænkelighed, og derfor ikke mente at kunne skride til Indførelse af Loven af 4. Oktober 1919 i uforandret Skikkelse. Baaede det Ordskifte, der fandt Sted den Gang i dette høje Ting, og i endnu højere Grad det Ordskifte, der fandt Sted i det andet høje Ting, er ganske tydelige Vidnesbyrd om, hvad den daværende højtærede Kirkeminister, Hr. J. C. Christensen, mente i saa Henseende.

Der kan ikke være nogen Tvivl om, at det er den enkelte Sognemenighed, der i Sønderjylland har Ejendomsretten, og at man derfor, hvis man vil være paa den sikre Side med Lovgivningen, maa tage Hensyn til dette Forhold. Man var da den Lov, der nu gælder, var til Behandling i det andet høje Ting, inde paa Tanken om at skabe en Appellinstans, der i givet Tilfælde kunde fastsætte Prisen paa den Jord, der skulde afhændes til Udstykning. Et daværende æret Medlem af det andet høje Ting, der nu har Sæde i dette høje Ting, det ærede Medlem Hr. Holdgaard, var stærkt inde paa denne Tanke om en Overinstans, en Appellinstans. Fra Venstres og det konservative Folkepartis Side modsatte man sig bestemt en Ændring i denne Retning af det i dette Ting vedtagne Lovforslag, og den daværende Kirkeminister sagde endog udtrykkeligt, at naar Forholdet var saaledes, at Sognemenighederne havde Ejendomsretten i de sønderjydske Landsdele, kunde man ikke paabyde, at en Overinstans skulde fastsætte Prisen, hvis Parterne ikke selv kunde blive enige derom, thi det vilde være et Indgreb i Ejendomsretten, den Ejendomsret, som man netop vil anerkende, de har. Jeg kan give den daværende Ordfører for Venstre, det ærede Medlem af det andet høje Ting Hr. Jepsen Christensen, min fulde Tilslutning, naar han mente, at andre Bestemmelser end disse i Virkeligheden

vilde være en Ekspropriation af privat Ejendom, som var stridende mod Grundlovens klare Bestemmelse.

Den Udvikling, som har fundet Sted i de sønderjydske Landsdele, og som har medført, at Menighedernes grundbogsmæssige Ejendomsret er utvivlsom, er der jo, som det ærede Medlem Hr. H. P. Hanssen (Nørremølle) udtalte, gjort ret indgaaende Rede for i den Redegørelse, der af Formanden for de samvirkende Menighedsraadsforeninger i de sønderjydske Landsdele er tilstillet dette høje Tings Medlemmer, og jeg skal i alt væsentligt nøjes med at henvise til den. Men der er et enkelt Punkt, som jeg i denne Forbindelse ønsker at fremdrage, fordi der ikke særlig er dvælet ved det i denne Redegørelse, og fordi jeg mener, at man ikke kommer udenom den Kendsgerning, at dette Punkt er af overmaade stor Betydning med Hensyn til den i Virkeligheden i Sønderjylland endnu den Dag i Dag gældende Ret; og det er Indførelsen af den tyske Grundbogsordning af 5. Maj 1872.

Den indeholder som bekendt en Bestemmelse om, at Jord, der ejedes af Stat eller Kommune eller Rige eller Kirke eller overhovedet offentlige Korporationer, indførtes ikke uden videre i Grundbogen; der var ikke ubetinget Pligt til at oprette Grundbogsblade for saadanne Jorder, saadanne Grundbogsblade oprettedes i Regelen kun, naar særlig Andragende derom fremsattes af Ejeren eller en berettiget interesseret. Men i de Aar, da Indførelsen af Grundbogsordningen stod paa, begyndte der en fra Kirkeregeringens Side fuldkommen konsekvent gennemført Bestræbelse for at faa alle kirkelige Grundejendomme af en hvilken som helst Art indført i Grundbogen. Fra den 12. Marts 1883 og Aar efter Aar vil man i den vigtigste Samling af Kendelser, Reskripter, Forordninger og Love vedrørende den i Hertugdømmerne Slesvig og Holsten gældende Kirkeret — Samlingen er udgivet af den tidligere Konsistorialpræsident i Kiel, Dr. Chalybæus — finde Forordninger, der netop tager Sigte paa at indskærpe de enkelte Sognemenigheder i Slesvig og Holsten Nødvendigheden af at indføre alle kirkelige Grundejendomme i Grundbøgerne.

Under 12. Marts 1883 henviser Konsistorium til, at der kun anlægges Grundbogsblade for kirkelige Grundejendomme i Tilfælde af Salg eller Belastning, samt naar der andrages derom af en berettiget interesseret, men Konsistorium indskærper Fordelene ved snarest at fremsætte Andragende om